

Natur- og Miljøkontoret

**Kortlægning af tjærepladser for fiskegarn i
Nordjyllands Amt**

SEJLFLOD KOMMUNE

November 1999

Natur- og Miljøkontoret

Kortlægning af tjærepladser for fiskegarn i Nordjyllands Amt

SEJLFLOD KOMMUNE

November 1999

Udgave	Betegnelse/Revision	Dato	Udført	Kontrol	Godkendt
--------	---------------------	------	--------	---------	----------

Rådgivende ingeniører
og planlæggere A/S
Tilsluttet F.R.I

NIRAS
Digtervejen 11
DK-9200 Aalborg SV

Telefon 9634 7400
Telefax 9634 7474
E-mail niras@niras.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE	SIDE
1. INDLEDNING	1
2. LOKALISERING AF TJÆREPLADSER	3
2.1 Flyfotos (lodfotos).....	3
2.2 Interview med lokalkendte personer	4
2.3 Tingbøger/Byggesager	5
3. KORTLÆGNING AF TJÆREPLADSER.....	6
3.1 Præsentation af kortlægningen	6
3.2 Kriterier for kortlægning	7
3.3 Afgrænsning af pladserne.....	7
4. USIKKERHEDER VED KORTLÆGNINGEN	9
4.1 Usikkerheder forbundet med afgrænsning	9
4.2 Identificering af pladser udfra garn på lodfotos.	9
5. KORTLAGTE TJÆREPLADSER I SEJLFLOD KOMMUNE	11

FIGURER:

5.1 Kortlagte tjærepladser i Sejlflod Kommune

TABELLER:

5.1 Sammenfatning af resultaterne af kortlægningen i Sejlflod Kommune

BILAG:

837-0717 Nedlagt tjæreplads, Stejlgabet
837-0718 Nedlagt tjæreplads, Kystvej
837-0719 Nedlagt tjæreplads, Stavlbakken
837-0720 Nedlagt tjæreplads, Hullet
837-0721 Nedlagt tjæreplads, Fjordvej
837-0722 Nedlagt tjæreplads, Aalborgvej

1. INDLEDNING

NIRAS Rådgivende ingeniører og planlæggere A/S har for Nordjyllands Amt gennemført en kortlægning af tjærepladser for fiskegarn i Nordjyllands Amt.

Den hidtidige kortlægning af industrigrunde, lossepladser mv., som Nordjyllands Amt har foretaget, har kun omfattet et meget lille antal tjærepladser. Nordjyllands Amt er nu blevet opmærksom på, at der i forbindelse med fiskeri, herunder specielt bundgarnsfiskeri, har været et stort antal pladser, hvorpå der har været tjæret fiskegarn, og som kan give problemer i forhold til nuværende/fremtidig arealanvendelse.

Tjæring af fiskegarn/tov med stenkulstjære er begyndt omkring 1900-1920 og ophørt de fleste steder i 1960'erne, hvor fiskerne gik over til at anvende garn/tov af nylon. Tjæringen blev foretaget med det formål at opnå en imprægnering af garn/tov lavet af naturmaterialer.

Efter tjæringen blev fiskegarnene som regel tørret ved at sprede dem ud på omkringliggende frie arealer (ofte græsmarker). Disse tørrepladser kunne dække relativt store arealer. Flere steder blev garnene ved tørringen hængt op på en række pæle (støjler), og heraf stammer navnet "støjlepladser", som ofte benyttes om tjærepladserne. Nytjærede tov blev for det meste hængt til tørre på høje træbukke og krævede dermed ikke nær så store tørrearealer som garnene.

Det var nødvendigt at tjære fiskegarnene mindst en gang om året. Tidspunktet for tjæringen afhang af garntypen. De fleste bundgarn blev tjæret om foråret. Ruser blev hovedsageligt tjæret i juni-juli. Tovene var det derimod kun nødvendigt at tjære en gang for alle, nemlig når de var helt nye. Dette foregik hovedsageligt på vodbinderierne, og de er derfor også medtaget i kortlægningen.

Kortlægningen omfatter både lokalisering af pladsen, hvor selve tjæringen har fundet sted, samt af de områder, hvor fiskegarnene eller tovene efterfølgende har ligget eller hængt til tørre. De to områder vil i det følgende blive betragtet som en samlet plads.

I denne rapport gives først en generel beskrivelse af, hvorledes kortlægningen af tjærepladserne i Nordjyllands Amt er gennemført, og hvorledes oplysningerne for de kortlagte pladser er sammenfattet.

Herefter følger en beskrivelse af resultaterne i Sejlflod Kommune, med en opgørelse for de kortlagte pladser. Denne opgørelse omfatter en status over, hvor stort areal den enkelte plads dækker, hvor mange matrikler den berører samt den

nuværende anvendelse af disse matrikler. Udover selve opgørelsen beskrives, hvorledes kortlægningen er forløbet i kommunen, og om den på nogle punkter evt. afviger fra den generelle kortlægning. Ligeledes anføres det, hvis der er nogle specielle forhold i forbindelse med tjærepladserne, der gør sig gældende for kommunen.

I bilaget findes sammenfatningsskemaer samt tilhørende kort med afgrænsning for hver af de kortlagte pladser i kommunen.

Baggrundsmaterialet for kortlægningen er ikke medtaget i denne rapport.

2. LOKALISERING AF TJÆREPLADSER

Lokaliseringen af tjærepladserne er sket ved hjælp af følgende kilder:

- Flyfotos (lodfotos)
- Flyfotos (skråfotos)
- Interview med lokalkendte personer
- Lokalhistorisk arkiv/lokalhistorisk materiale
- Kommunerne
- Tingbøger/Byggesager

Der er følgende kommentarer til de anvendte kilder:

2.1 Flyfotos (lodfotos).

Til kortlægningen er der benyttet flyfotos (lodfotos) fra Kort- og Matrikelstyrelsen. Der er brugt en samlet serie fra 1954, som dækker hele amtet (1:10.000) samt billeder fra flere serier fra starten af 1960'erne (1:10.000 eller 1:4.500). Der er nemlig i denne periode ikke lavet en samlet overflyvning, som dækker hele amtet.

Der er i enkelte kommuner benyttet lodfotos fra 1945 i målestok 1:40.000. Denne målestok er så lille, at det som regel er umuligt at identificere pladserne herpå. Det er forsøgt at forstørre disse billeder til 1:10.000. Disse forstørrelser bliver ikke særligt skarpe. Lodfotos fra 1945 er derfor kun brugt i enkelte tilfælde hovedsagelig til afgrænsning af pladserne.

De benyttede lodfotos har i mange tilfælde været yderst velegnede til at vurdere den naturlige afgrænsning, som tidligere har været for pladsen. Det, der kan opfattes som en naturlig afgrænsning, kan eksempelvis være et tydeligt skel mellem tjærepladsen og en mark beliggende ved siden af. Tjærepladserne var som oftest beliggende på brakjord, der ikke var egnet til dyrkning. Afgrænsningen kan også være bevoksning, veje og bebyggelse.

For nærmere at kunne afgøre, hvilke matrikler den naturlige afgrænsning omfatter, er der til hver lokalitet lavet en kopi af et matrikelkort (i samme målestok som lodfotos) på plastfolie. Denne kopi lægges ovenpå lodfotoet, hvorved afgrænsningen kan overføres til matrikelkortet.

På de benyttede lodfotos har det i flere tilfælde været muligt at identificere fiskegarn, som er udbredt på jorden eller ophængt til tørre. Der kan ligeledes i

nogle tilfælde observeres mørke afmærkninger på jorden, hvor der sandsynligvis tidligere har været udbredt garn til tørre. For de fleste pladser vil det dog ofte gælde, at der har været tørret nytjærede garn på et større areal, end det der fremgår direkte af flyfotos. Derfor er der også i disse tilfælde foretaget en vurdering af den naturlige afgrænsning for den enkelte plads.

Flyfotos (skråfotos).

Der er også i mindre omfang anvendt skråfotos til lokalisering af tjærepladser. Billederne, som er bestilt på Det Kongelige Bibliotek i København, er hovedsagelig fra midten af 1950'erne. Skråfotos er især anvendt til at identificere og lokalisere små pladser, der har ligget i bebygget område ved havnene, og som er vanskelige at identificere på lodfotos, eksempelvis vodbindere. Skråfotos er velegnede til dette formål, idet de er taget i forholdsvis lav højde, og derfor er det muligt at se mange detaljer meget tydeligt på disse billeder.

Hos Flyvevåbenets Historiske Samling i Karup findes desuden også en samling af ældre flyfotos. Der findes dog kun to skråfotos taget over Nordjylland før 1950.

2.2 **Interview med lokalkendte personer**

Til bekræftelse og afgrænsning af de lokaliserede tjærepladser er der foretaget interviews med lokalkendte personer, som f.eks. kan være forhenværende fiskere, tidligere naboer til pladserne eller repræsentanter fra lokalhistoriske arkiver/samlinger i området. I de fleste tilfælde er interviewene foretaget ved et besøg hos de pågældende personer.

Ved disse interviews er lodfotos ofte brugt til at lokalisere pladsen. Dette har i mange tilfælde vist sig at være mere effektivt end at lave en besigtigelse af området sammen med personen. Dette skyldes, at mange af områderne har ændret udseende i et sådant omfang, at det kan være meget svært for personen at genskabe et billede af, hvor pladserne var placeret.

I mange tilfælde er der også foretaget en rundring sammen med en eller flere af de lokalkendte personer, og flere pladser er derved blevet direkte udpeget på stedet. Hvis det har været muligt, er tjæregrydens placering også blevet udpeget.

Ved interviewene er der desuden spurgt, om personen har kendskab til andre pladser end de allerede stedfæstede. Der er på denne måde fremkommet oplysninger om pladser, som ikke allerede var stedfæstet på flyfotos. Der er ligeledes spurgt om eventuelt kendskab til støbning af blylodder i forbindelse med tjærepladserne, idet det eventuelt kan have givet anledning til forurening med bly. De interviewede personer er desuden blevet spurgt om de kendte andre personer,

som muligvis kunne have kendskab til eventuelle tjærepladser i området. En del af kilderne er faktisk fremkommet på denne måde.

Lokalhistoriske arkiver/lokalhistorisk materiale

Der er rettet henvendelse til lokalhistoriske arkiver i amtet for at få oplysninger evt. billeder og litteratur omkring tjærepladser i de enkelte områder. De lokalhistoriske arkiver har også i flere tilfælde været behjælpelige med at finde frem til yderligere lokalkendte personer, som har haft viden om tjærepladser samt fiskeri generelt.

Kommunerne

Samtlige kommuner er adspurgt om kendskab til evt. tjærepladser eller ældre personer, som kunne give oplysninger herom. I nogle kommuner eller evt. hos de kommunale forsyningsselskaber har det været muligt at få gamle tekniskekort eller matrikelkort.

2.3 **Tingbøger/Byggesager**

Der er, som et forsøg, foretaget en gennemgang af tingbøger og byggesager for matriklerne på en del af pladserne i Skagen By. Erfaringen med denne gennemgang er, at der ikke umiddelbart findes oplysninger angående tjærepladserne i tingbøgerne og byggesagerne. Det er derfor besluttet kun at foretage gennemgang af tingbøger og byggesager i enkelte tilfælde, hvor det antages at kunne give væsentlige nye oplysninger. Gennemgang af tingbøger/byggesagsarkiv er hovedsagelig anvendt til afgrænsning af pladserne.

3. KORTLÆGNING AF TJÆREPLADSER

3.1 Præsentation af kortlægningen

For hver enkelt lokalitet er der udarbejdet et sammenfatningsskema, som beskriver de oplysninger, der er indsamlet om den pågældende plads (interviews, flyfotos osv.). Alle lokaliteterne er tildelt et lokalitetsnummer, og de kortlagte lokaliteter er indtastet i Amtets kortlægningsdatabase ROKA.

Til bekræftelse og afgrænsning af de lokaliserede tjærepladser er der som nævnt i kapitel 2 foretaget interviews med lokalkendte personer. Hvert interview er noteret på et "interviewskema", hvorpå det også er noteret, hvis kilden har ønsket at være anonym. Samtlige skemaer til den enkelte plads er nummeret, og i sammenfatningsskemaet for den enkelte plads henvises der til de enkelte interviewskemaer med "interviewnummer".

Som beskrevet i kapitel 2 er der til hver plads lavet en kopi af et matrikelkort (i samme målestok som lodfotos) på plastfolie. Denne kopi lægges ovenpå lodfotoet, hvorved afgrænsningen kan overføres til matrikelkortet. Plastfolierne med matrikelkort er tapet på det tilhørende lodfoto. På plastfolien er afgrænsningen af pladsen samt synlige net påtegnet, det samme er nordpil og nummeret på det tilhørende lodfoto. Herudover er det angivet, hvordan plastfoliet skal genplaces på lodfotos, hvis det bliver taget af (n.v. = nederste venstre hjørne, ø.h. = øverste højre hjørne osv.). I sammenfatningsskemaet er der angivet numre på de lodfotos, som dækker området for pladsen.

Nederst på sammenfatningsskemaet er der lavet en sammenfatning af, hvilke kilder, som kan bekræfte tjærepladsen. Der er angivet hvilke matrikler, som er bekræftet af hvilke kilder. Det er ikke altid, at samtlige matrikler kan bekræftes af samtlige kilder. Det er især gældende for flyfotos. Kravet for, at en matrikel er bekræftet ved flyfotos, er, at det er muligt at se garn eller andet, som har tilknytning til tjæreaktiviteten på flyfotos.

Samtlige pladser i hver kommune er afmærket på et kort, som dækker hele kommunen, og der er yderligere lavet specifikke oversigtskort over delområder i kommunen. For hver lokalitet er der desuden indhentet et teknisk kort, et matrikelkort samt ejendomsoplysninger (C537). Tjærepladsens afgrænsning er indtegnet på en kopi af matrikel- og teknisk kort, og der er lavet en liste over de adresser, hver enkelt plads omfatter. I denne liste er der til hver adresse knyttet de respektive matrikelnumre og en beskrivelse af den nuværende anvendelse.

I bilaget til denne rapport er sammenfatningsskemaerne for de enkelte pladser samlet samt tilhørende kopi af matrikelkort med angivelse af tjærepladsens af-

grænsning. Baggrundsmateriale såsom oversigtskort, tekniskekort, interview-skemaer, fotos o.s.v. er ikke medtaget i rapporten.

3.2 **Kriterier for kortlægning**

En plads er blevet kortlagt, hvis der har været mindst to kilder til at bekræfte pladsen. Det kan evt. være to interviews eller lokalisering på flyfotos sammenholdt med et interview, som bekræfter, at der har været tjæret garn på pladsen. I enkelte tilfælde, hvor der kun er én kilde, er det alligevel vurderet, at der er be-læg nok for at lokalisere pladsen. Det har sædvanligvis været, hvis kilden er en person som selv har tjæret på pladsen, hvis den nuværende ejer har kendskab til, at der har været tjæret på grunden, eller hvis pladsen er blevet udpeget ved be-sigtigelse på stedet sammen med personen. Der er bemærket på skemaet, hvis der kun er én kilde, som bekræfter pladsen.

I forbindelse med kortlægningen er der fremkommet en del oplysninger om pladser, som ikke kan bekræftes. Disse oplysninger er sammenfattet og findes i baggrundsmaterialet, men fremgår ikke af denne rapport.

Det skal desuden bemærkes, at pladserne kun er kortlagt som tjæreplads og der-til relaterede aktiviteter såsom barkning og blystøberi. Det vil sige, at hvis der på den samme matrikel har foregået en anden potentielt forurenende aktivitet, er denne ikke kortlagt. I sammenfatningsskemaerne er det dog angivet, hvis en eller flere af matriklerne tidligere er kortlagt eller registreret. I disse tilfælde er de tidligere kortlægnings- eller registreringsnumre samt hovedbranche oplyst.

3.3 **Afgrænsning af pladserne**

Tjærepladserne er som hovedregel afgrænset på baggrund af interviews, identi-fikation på luftfotos af net eller andet, som har med tjæreaktiviteter at gøre, sammenholdt med pladsens "naturlige afgrænsning". Det er i samråd med Nordjyllands Amt vedtaget at bruge lodfotos fra 1954 til at vurdere, hvad der har været pladsens naturlige afgrænsning. Den "naturlige afgrænsning" er som regel en vej, et markskel, beplantning eller bebyggelse. I sammenfatningsskema-erne er der lavet en beskrivelse af den vurderede naturlige afgrænsning for den enkelte plads, ligesom det er angivet, hvad afgrænsningen er foretaget på bag-grund af.

Afvi-gelser fra ovenstående er til tider sket, hvis der er fremkommet oplysninger om en anden afgrænsning af pladsen ved interviews, eller hvis der er udpeget en anden afgrænsning ved besigtigelse af området sammen med en person, som har kendskab til den præcise lokalisering af pladsen. Ligeledes kan der være afvi-gelser, hvis matrikelgrænserne var anderledes i pladsernes driftsperiode, eller hvis der foreligger oplysninger om, at en bygning først er opført efter driftsperi-

odens afslutning. Sådanne afvigelser er ligeledes angivet i sammenfatningskemaet.

I situationer, hvor den naturlige afgrænsning jf. lodfotos kun dækker en del af en matrikel, så er det den afgrænsning, der er blevet brugt og angivet på kortene. I de tilfælde, hvor en matrikel på denne måde opdeles, er hele matriklen medtaget i opgørelsen over hvilke matrikler, pladsen dækker.

Enkelte pladser dækker over flere usammenhængende områder. Det er i samråd med amtet valgt, at dele disse pladser op i et tilsvarende antal lokaliteter.

4. **USIKKERHEDER VED KORTLÆGNINGEN**

Der er en række usikkerheder forbundet med de metoder, som er brugt ved lokaliseringen og specielt afgrænsningen af tjærepladserne.

4.1 **Usikkerheder forbundet med afgrænsning**

Med hensyn til den naturlige afgrænsning, så bygger denne i de fleste tilfælde på lodfotos fra 1954. Hertil kan der være knyttet en vis usikkerhed. Det drejer sig især om den bebyggelse, der er beliggende på området. Der er i de fleste tilfælde ikke indhentet oplysninger om, hvornår denne bebyggelse er opført, og tjærepladsen kan således på et tidligere tidspunkt også have omfattet de områder, der er bebygget på lodfotos fra 1954. I de tilfælde hvor en sådan randbebyggelse forekommer, er afgrænsningen som hovedregel eksklusiv denne bebyggelse.

En anden usikkerhed i forbindelse med fastlæggelse af naturlige afgrænsninger på baggrund af lodfotos er knyttet til overførslen af pladsens afgrænsning fra lodfoto til matrikelkort, da det ikke i alle tilfælde er muligt at få tilpasset matrikelkortet nøjagtigt til hele lodfotoet. Det er som udgangspunkt forsøgt at få matrikelkortet til at passe bedst muligt i det område, hvor tjærepladsen ligger. I enkelte tilfælde er problemet løst ved at kopiere matrikelkortene lidt op eller ned, så de bedre kan tilpasses til de enkelt lodfotos.

På baggrund af de usikkerheder som forekommer i forbindelse med afgrænsning af tjærepladserne, skal man således være opmærksom på, at afgrænsningen ikke er fuldstændig endegyldig. Det er især de matrikler, som ligger i pladsernes periferi, der kan være usikkerhed om.

4.2 **Identificering af pladser udfra garn på lodfotos.**

Det skal desuden bemærkes, at det udfra lodfotos ikke med sikkerhed kan afgøres, om der er tale om nytjærede garn og dermed en tjæreplads. Nette/garnene blev også lagt til tørre indimellem de blev tjæret. Identificering ved hjælp af flyfotos er derfor i alle tilfælde sammenholdt med interviews med lokalkendte personer, som kan bekræfte, at der har været tjæret garn eller tørret nytjærede garn i det pågældende område.

For at det er muligt at identificere tjærepladser på lodfotos, er det nødvendigt, at fotoet er taget på det tidspunkt af året, hvor garnene og nettene er blevet tjæret og derefter lagt til tørre. De fleste lodfotos er taget omkring maj måned, hvilket er sammenfaldende med det tidspunkt hvor bundgarnene sædvanligvis blev tjæret. Man skal således være opmærksom på, at fotoet kan være taget på en dag, hvor der ikke har ligget net til tørre. Det er derfor ikke i alle tilfælde muligt at se

pladsen på lodfotos. Ruser blev derimod hovedsagelig tjæret i juni-juli, og som følge heraf har det ikke været muligt at observere ruser lagt til tørre på lodfotos.

5. KORTLAGTE TJÆREPLADSER I SEJLFLOD KOMMUNE

På figur 5.1 er samtlige kortlagte tjærepladser i Sejlflod Kommune indtegnet, og i tabel 5.1 er der opstillet en sammenfatning af kortlægningen. Der er udarbejdet en opgørelse over antal tjærepladser, tjærepladsernes samlede areal, samt en opgørelse over hvor mange matrikler, der i dag anvendes til hhv. bolig, industri/erhverv eller er ubebyggede.

Hvis en matrikel på ejendomsoplysningen C537 har mere end én adresse og der er forskellige anvendelser på adresserne, er hele matriklen i skemaet opført under den arealanvendelse, som er mest følsom. Hvis en del af matriklen anvendes til bolig og en anden del benyttes til industri/forretning eller er ubebygget, så er matriklen opgjort som værende bolig. Hvis en del af matriklen anvendes til industri/forretning og en anden del er ubebygget, så er matriklen opgjort som værende ubebygget.

For boliger er det desuden både opgjort, hvor mange matrikler det drejer sig om, samt hvor mange boliger der reelt er på disse matrikler. Dette skyldes, at der enkelte steder er boligblokke på pladserne, og derfor kan antallet af boliger blive højere end antallet af matrikler.

	Areal [m ²]	Bolig		Industri/ forretning	Ubebyg- get
		Antal matrikler	Antal boliger	Antal matrikler	Antal matrikler
1. 837-0717 Nedlagt tjæreplads, Stejlgabet	9.500	0	0	1	0
2. 837-0718 Nedlagt tjæreplads, Kystvej	15.000	0	0	0	1
3. 837-0719 Nedlagt tjæreplads, Stavlbakken	9.000	0	0	0	1
4. 837-0720 Nedlagt tjæreplads, Hullet	3.000	0	0	0	1
5. 837-0721 Nedlagt tjæreplads, Fjordvej	5.400	0	0	0	1
6. 837-0722 Nedlagt tjæreplads, Aalborgvej	3.000	1	1	0	1
SUM	44.900	1	1	1	5

Tabel 5.1. Sammenfatning af kortlægning af tjærepladser i Sejlflod Kommune.

Der er i alt kortlagt 6 tjærepladser i Sejlflod Kommune, og det samlede areal af disse pladser er ca. 45.000 m². Den nuværende arealanvendelse fordeler sig således, at én matrikel anvendes til industri/erhverv og 5 matrikler er i dag ubebyggede, mens der er en bolig på en enkelt af pladserne.

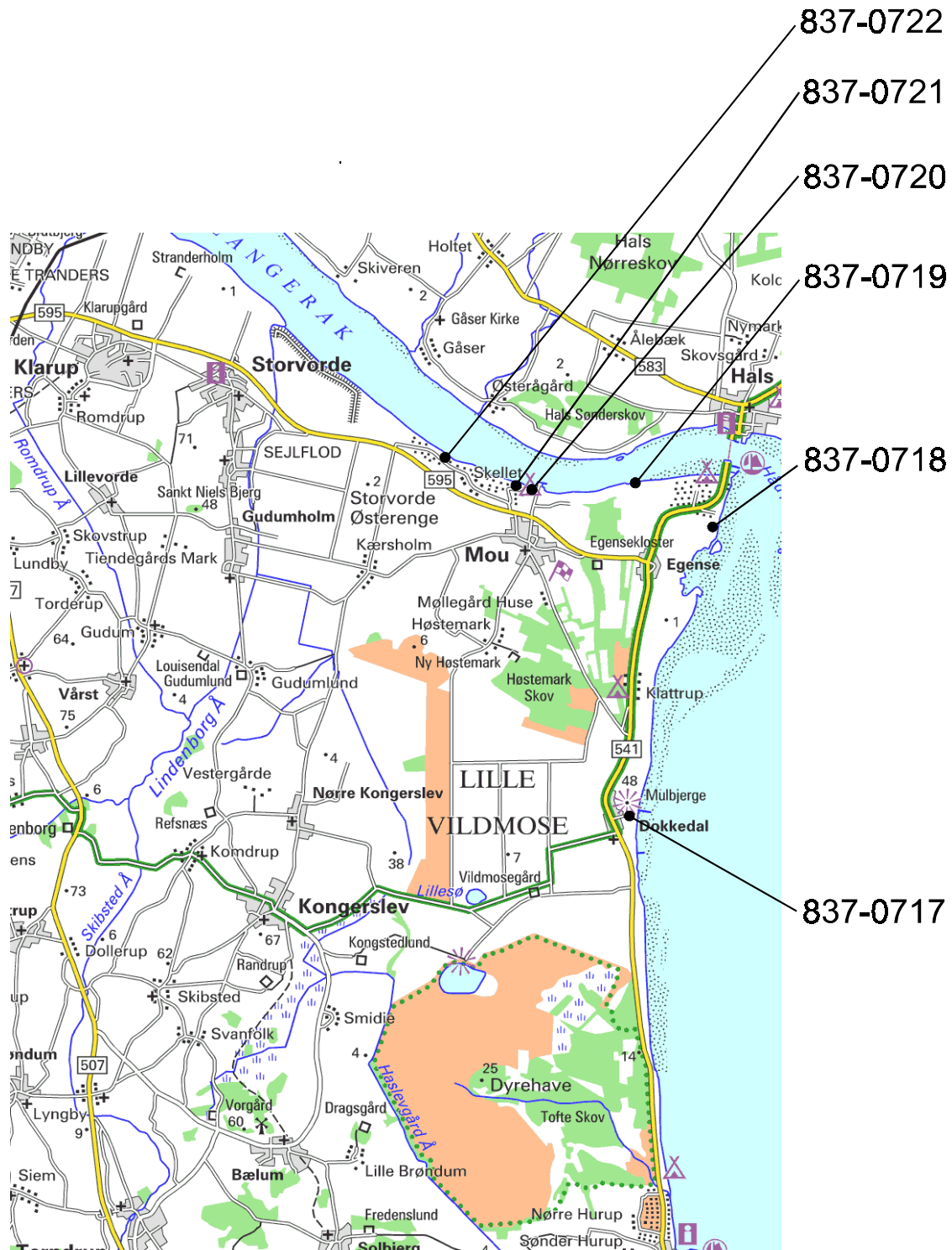
Geografisk er pladserne fordelt med én plads i Dokkedal, én plads i Egense, og i alt 4 pladser ud til Limfjorden mellem Egense og Skelby.

På en del af pladserne (837-0717, 837-0718, 837-0719, 837-0722) findes tjæregryderne endnu.

Det har kun været muligt at se net udlagt til tørre på lodfotos for en enkelt plads (837-0717), men ved yderligere to pladser kan man på lodfotos se tjæregryderne (837-0718 og 837-0719). Lodfotos er for samtlige pladser anvendt ved vurderingen af pladsernes naturlige afgrænsning.

Der har også været en landingsplads for fiskere ved Lindenberg Å's udløb og det er muligt, at derfor også er blevet tjæret her. Det har ikke været muligt at få dette bekræftet.

Flere af de interviewede personer oplyser, at der tidligere er blevet fisket fra stort set samtlige ejendomme beliggende ud til Limfjorden. Det er derfor muligt, at der flere af disse steder, har været tjæret/barket ruser til husbehov. Men da det ikke har været drevet fiskeri som egentlig erhverv disse steder og det antal ruser, som i så fald ville være blevet tjæret sandsynligvis har været meget begrænset, er der ikke gjort yderligere for at få belyst dette.

Mål ca. 1:150.000

Juni 1999

Figur 5.1

Kortlagte tjærepladser

Sejlflod Kommune

Lokalitetsnr.: 837-0717				
Lok. navn: Nedlagt tjæreplads, Stejlgabet				
Adresse: Stejlgabet 15, Dokkedal, 9280 Storvorde				
Matr. nr.: 7k, Dokkedal By, Mou				
KOMMENTAR TIL KILDEMATERIALE				
KORTLAGTE ANVENDELSER OG DRIFTSPERIODER				
	ANVENDELSE		DRIFTSPERIODE	
			FRA	TIL
1	NUVÆRENDE:	Græsareal, hvor eksist. bygninger stadig anvendes af fritidsfiskere.	Ca. 1955	
2	SOM TJÆREPLADS:	Tjæreplads/Tørreplads	Før 1940	Ca. 1955
OPLYSNINGER FRA GENNEMGANG				
<p>Ad. 1 <i>Rundering 1999</i> De er stadig en tjærekedel på området. Kedlen og 2 områder á få m² med tjærerester på jorden blev registreret i forhold til eksisterende fiskerhuse. Fotos vedlagt. Rundering foretaget sammen med /1/.</p>				
<p>Ad. 2 <i>Flyfoto</i> 1954 (S 4029, Flj. 57, nr. 5): Tjærekedel, net, fiskerhuse; 1961 (284L, nr. 196): 2 tjærekedler, net, fiskerhuse.</p>				
<p><i>Naturlig afgrænsning</i> Mod øst: Strandlinien. Mod syd: Markskel/nuværende matrikelskel. Mod vest: Matr. Nr. 7v. Mod nord: Fra nuværende markskel nord for bygningerne i arealets nordøstlige hjørne og langs foden af det eksisterende, kuperede område (kan erkendes på flyfoto 1954. Afgrænsningen er foretaget på baggrund dels af oplysninger fra /1/ og på dels på baggrund af naturlig afgrænsning. Pladsens areal er ca. 9.500m².</p>				
<p><i>Kilder</i> Tjærepladsen lå nord for den vestlige ende af eksisterende bygning (den vestligste). Som tørreplads er anvendt området ved fiskerhusene og langs begge vejsider - ca. 100-120 meter fra kysten i ø./v. retning og ca. 70 meter (ved kysten) à 40 meter (mod vest) i bredden. Placering af en tidligere anvendt tjærekedel blev udpeget ved n.v-hjørne af eksisterende fiskerhus /1/.</p>				
SAMMENFATNING				
Tjæreplads bekræftet ved: 1. Flyfoto : 7k, Dokkedal By, Mou 2. Interview : 7k, Dokkedal By, Mou 3. Naturlig afgrænsning : 7k, Dokkedal By, Mou 4. Rundering 1999 : 7k, Dokkedal By, Mou				

Lokalitetsnr.: 837-0718				
Lok. navn: Nedlagt tjæreplads, Kystvej				
Adresse: Kystvej 11 Egense, 9280 Storvorde				
Matr. nr.: 25e Egense By, Mou				
KOMMENTAR TIL KILDEMATERIALE				
KORTLAGTE ANVENDELSER OG DRIFTSPERIODER				
	ANVENDELSE		DRIFTSPERIODE	
			FRA	TIL
1	NUVÆRENDE:	Strandeng (græs)/landbrugsjord (dyrkes)	Ca. 1960	
2	SOM TJÆREPLADS:	Tjæreplads/Tørreplads	Før 1954	Ca. 1960
OPLYSNINGER FRA GENNEMGANG				
Ad. 1				
<i>Rundering 1999</i>				
Rundering foretaget sammen med tidligere fisker /3/. Arealets vestligste del ca. 8.000 m ² dyrkes, mens resten henligger udyrket. Omkring den eksisterende kedel er der tjære i et par meters omkreds. Tjærelaget ud mod det pløjede areal er delvis forsvundet/nedpløjet. Herudover er der ikke synlige tegn på tjererester , netrester eller lignende på jorden.				
Ad. 2				
<i>Flyfoto</i>				
!954 (S 4073, Flj.53, nr. 7): der ses ingen net. 1961(284 P, nr. 508): der ses ingen net på pladsen, men både den eksisterende og den tidligere gryde kan ses.				
<i>Naturlig afgrænsning</i>				
Mod nord: Markskel. Mod øst: Strandlinien. Mod syd: Afvandingsgrøft/markskel. Mod vest: Markskel.				
Afgrænsningen er foretaget dels på baggrund af oplysninger fra /3/ og dels på baggrund af flyfoto fra 1954 samt daværende/nuværende markskel.				
Pladsen areal er ca. 15.000 m ² .				
<i>Kilder</i>				
Ud for pladsen opankrede 12-14 fiskekuttere i Egense dyb. Fiskerne fra disse både ordnede/tjærede deres bundgarn på pladsen. Der blev tjæret garn fra den i dag eksisterende kedel og garnene blev tørret på arealet mod kysten /1/.				
Tjære-/tørrepladsen bekræftet /2/.				
Fiskepladsen ejes af Fiskernes Landings- og Tørringsplads I/S og det totale areal er ca. 1,5 ha. Hele arealet omfattet af de nuværende skel blev anvendt som tørreplads. Tjærepladsen eksisterede indtil ca. 1960. Der har været to gryder på pladsen. Den ene eksistere stadig og er beliggende midt på arealet i /tæt op mod nordskellet(foto vedlagt). Den anden kedel findes ikke mere, men var beliggende ca. 30 meter øst for det eksisterende hus og ca. 5 meter nord for sydskellet /3/.				
SAMMENFATNING				
Tjæreplads bekræftet ved:				
5.	Flyfoto	:	Matr. nr. 25e Egense By, Mou	
6.	Interview	:	Matr. nr. 25e Egense By, Mou	
7.	Naturlig afgrænsning	:	Matr. nr. 25e Egense By, Mou	
8.	Foto 1999	:	Matr. nr. 25e Egense By, Mou	

Lokalitetsnr.: 837-0719				
Lok. Navn: Nedlagt tjæreplads, Stavlbakken				
Adresse: Skovvej Egense, 9280 Storvorde				
Matr. Nr.: 47 Egense By, Mou				
KOMMENTAR TIL KILDEMATERIALE				
Sandgravsvej 7 ses ikke på teknisk kort. Matr.nr. 47 er en del af ejendom på Sandgravsvej, men denne matrikel ligger på Skovvej. 47 Egense By, Mou tidligere kortlagt 837-8415, nedlagt losseplads.				
KORTLAGTE ANVENDELSER OG DRIFTSPERIODER				
	ANVENDELSE		DRIFTSPERIODE	
			FRA	TIL
1	NUVÆRENDE:	Landbrugsjord, fritidsfiskerplads Losseplads	1950`erne 1964	1972
2	SOM TJÆREPLADS:	Tjæreplads/Tørreplads	1111	1950`erne
OPLYSNINGER FRA GENNEMGANG				
Ad. 1 <i>Rundering 1999</i> Rundering foretaget sammen med lokalkendt fisker /3/. Ved besigtigelsen kunne konstateres synlig tjære på jorden (få m ²) på tjærestedet samt synlige tjærestykker af størrelse som gruskorn i et meget begrænset område ca. 5 meter nordøst for tjærestedet. Der findes 3-4 tomme, rustne tjæretønder på arealets østlige del, ca. 70 meter øst for Sandskredsvej og ca. 6 meter nord for sydskellet. På arealet ses hyttefæde, som blev eller bliver tjæret på arealet.				
Ad. 2 <i>Flyfoto</i> 1954 (S 4029, Flj. 52, nr. 164): Fiskerhuse og tjæregryde/-sted. Ingen net. 1961 (284 Q, nr. 580): Fiskerhuse, ingen net.				
<i>Naturlig afgrænsning</i> Mod syd og øst: Eksisterende markskel/grøft. Mod vest: Ingen naturlig afgrænsning, nuværende matrikelstel valgt. Mod nord: Strandlinien.				
Afgrænsningen er foretaget dels på grundlag af oplysninger fra /3/, dels på grundlag af flyfoto og dels på grundlag af nuværende markskel/grøft.				
Pladsens areal er ca. 9.000 m ² .				
<i>Kilder</i> Der er tjæret og tørret garn på pladsen, men ikke fra en permanent tjærekedel /1/. Der er tjæret og tørret ruser på pladsen. Der var ingen tjærekedel. Tjæren menes varmet over et bål eller lignende /2/. Afgrænsningen af pladsen udpeget og bekræftet. Arealet er "gadejord". Der blev tjæret på et få m ² stort område ca. 30 meter øst for Sandskredsvej og ca. 10 meter nord for sydskellet. Stedet blev udpeget under rundering. Der blev tørret på hele arealet ca. 250 m x 40 m.. Der var ingen tjærekedel, tjæren blev opvarmet i balje/tønde eller lignende. Der var afbrændingsplads for net/garn lidt øst for tjærestedet /3/.				
<i>Andet</i> 1982. Fredningsankenævnet: Kendelse vedr. fiskeskure på matr.nr. 47 Egense, Stavlbakken.				
SAMMENFATNING				
Tjæreplads bekræftet ved: 9. Flyfoto : Matr. 47 Egense By, Mou 10. Interview : Matr. 47 Egense By, Mou 11. Naturlig afgrænsning : Matr. 47 Egense By, Mou				

Lokalitetsnr.: 837-0720				
Lok. navn: Nedlagt tjæreplads, Hullet				
Adresse: Fjordvej 13, Mou, 9280 Storvorde				
Matr. nr.: 15h Mou By, Mou				
KOMMENTAR TIL KILDEMATERIALE				
Nummer 13 kan ikke ses på det tekniske kort.				
KORTLAGTE ANVENDELSER OG DRIFTSPERIODER				
	ANVENDELSE		DRIFTSPERIODE	
			FRA	TIL
1	NUVÆRENDE:	Græsbevokset (brakjord)	midt i 1970'erne	
2	SOM TJÆREPLADS:	Tjæreplads/Tørreplads	Før 1930	Ca. 1955
OPLYSNINGER FRA GENNEMGANG				
Ad. 1				
<i>Rundering 1999</i>				
Rundering foretaget sammen med 2 lokalkendte samt en tidligere fisker. Pladsen blev udpeget af /1/, /2/ og /3/. Tjære- kedlens placering blev udpeget af /3/. Der er i dag ikke spor efter tjæreaktiviteter på den nuværende terrænoverflade.				
Ad. 2				
<i>Flyfoto</i>				
1954 (S4029, Flj. 52, Nr. 160), 1961 (284Q, Nr. 580g).				
<i>Naturlig afgrænsning</i>				
Sammenfaldende med den nuværende matrikelgrænse for 15h.				
Afgrænsning foretaget på grundlag af interview samt flyfoto fra 1954 og den nuværende matrikelgrænse.				
Pladsens areal er ca. 3.000 m ² .				
<i>Kilder</i>				
Der blev tjæret garn i en lavning vest for Mou Bro. Størrelsen af pladsen var ca. 80 x 30 meter. Ingen speciel erindring om tilstedeværelse af en tjærekedel, men husker tydeligt de indsmurte personer, der tjærede. Pladsen blev brugt til midt i 1950'erne /1/.				
Der blev tjæret fiskeredskaber i et hul som havde en størrelse på ca. 100 x 30 meter og som var ca. 1,5 meter dybt. Plad- sen lå vest for vejen, overfor indkørslen til Fjordvej nr. 26. Hullets vestlige del var meget vådt. Tjæringen og tørringen foregik i hullets østlige del frem til 1950'erne. Hullet er nu fyldt op /2/.				
Der blev tjæring fiskeredskaber i 1,5 meter dybt og ca. 80 x 25 meter stort hul, som blev gravet i ca. 1907. Der var en tjæregryde i pladsens nordøstlige hjørne ca. 20 meter fra Fjordvej. Resten af pladsen/hullet var tørreplads - også vesten- den. Hullet blev fyldt op i forbindelse med anlæg af havnen i 1970'erne /3/.				
SAMMENFATNING				
Tjæreplads bekræftet ved:				
12. Flyfoto :				
13. Interview : 15h Mou By, Mou				
14. Naturlig afgrænsning : 15h Mou By, Mou				

Lokalitetsnr.: 837-0721				
Lok. Navn: Nedlagt tjæreplads, Fjordvej				
Adresse: Fjordvej 11 Mou, 9280 Storvorde				
Matr. Nr.: 15a, Mou By, Mou				
KOMMENTAR TIL KILDEMATERIALE				
Pladsen omfatter kun en del af matr.nr. 15a Mou By, Mou.				
KORTLAGTE ANVENDELSER OG DRIFTSPERIODER				
	ANVENDELSE		DRIFTSPERIODE	
			FRA	TIL
1	NUVÆRENDE:	Landbrug, græsning og strandeng	Ca. 1930	
2	SOM TJÆREPLADS:	Tjæring og tørring af fiskeredskaber	1111	Ca. 1930
OPLYSNINGER FRA GENNEMGANG				
<p>Ad. 1 <i>Rundering 1999</i> Rundering sammen med lokalkendt fisker /1/ som udpegede pladsens beliggenhed. Et grundigt eftersyn på marken bragte ikke spor af evt. tjæregryde.</p> <p>Ad. 2 <i>Flyfoto</i> 1954 (4029, Flj 52, nr.160) 1961(284Q, nr. 580g).</p> <p><i>Naturlig afgrænsning</i> Mod nord: Kystlinie. Mod øst: Skråning. Mod syd: Markskel. Mod vest: Flansbæk. Afgrænsningen er foretaget på baggrund dels af interviews og den naturlige afgrænsning. Pladsens areal er ca. 5.400 m².</p> <p><i>Kilder</i> Pladsen lå i lavningen øst for Flansbæk og selve tjærestedet lå på den nordligste del af pladsen. Resten af det udpegede område blev anvendt som tørreplads. Pladsens udstrækning var fra den nuværende strandlinie og ca. 15 meter mod nord henholdsvis ca. 80 meter mod syd og i lavningens bredde, ca. 10-20 meter. Husker ikke placering af tjæregryden. Pladsen blev nedlagt omkring 1930 og blev på det tidspunkt afløst af pladsen på Fjordvej 13, 837-0720 /1/.</p> <p>Tjærepladsen lå i lavningen øst for Flansbæk /2/.</p>				
SAMMENFATNING				
Tjæreplads bekræftet ved: 15. Flyfoto : 16. Interview : 15a Mou by, Mou 17. Naturlig afgrænsning : 15a Mou by, Mou				

Lokalitetsnr.: 837-0722				
Lok. Navn: Nedlagt Tjæreplads, Aalborgvej				
Adresse: Aalborgvej 80 og 82, Mou, 9280 Storvorde				
Matr. Nr.: 4a, 4c, Skellet By, Mou				
KOMMENTAR TIL KILDEMATERIALE				
Pladsen omfatter kun en del af matr.nr. 4a og 4c Skellet By, Mou.				
KORTLAGTE ANVENDELSER OG DRIFTSPERIODER				
	ANVENDELSE		DRIFTSPERIODE	
			FRA	TIL
1	NUVÆRENDE:	Bolig, græsbevokset areal, der anvendes til oplagring af gl. båd m.v.	Ca. 1970	
2	SOM TJÆREPLADS:	Tjæreplads/Tørreplads	Før 1940	Ca. 1970
OPLYSNINGER FRA GENNEMGANG				
<p>Ad. 1 <i>Rundering 1999</i> Der er foretaget rundering sammen med den nuværende ejer /2 Tjære-/tørrepladsens udstrækning blev udpeget. Tjærestedet udpegedes som et område på få m². På arealet ses i dag tjærerester på jorden i området omkring det stadig eksisterende tjærekar og afdrypningsbakke (begge af træ). Endvidere ses rester fra opfyldning, en udtjent robåd af træ, en halvfyldt tjæretønde. Foto vedlagt.</p> <p>Ad. 2 <i>Flyfoto</i> 1954 (S4029, Flj.52, nr. 157). 1961 (284Q, nr. 580i).</p> <p><i>Naturlig afgrænsning</i> Mod nord: Kystlinien. Mod vest: Skelbæk. Mod syd og øst: Bygninger. Afgrænsningen er hovedsagelig foretaget på baggrund af den naturlige afgrænsning. Pladsens areal er ca. 3.000 m².</p> <p><i>Kilder</i> Det oplyses, at der formentlig er tjæret fiskeredskaber på ejendommen Aalborgvej 80. Udstrækning af evt. tjæreplads kendes ikke /1/.</p> <p>Der er blevet tjæret net, ruser og både på et areal på ca. 25-30 x 8-10 meter på grundens nordvestlige hjørne på østsiden af Skelbæk og ud mod Limfjorden. Der blev ikke anvendt tjærekedel eller anden form for opvarmning af tjæren (opvarmning ved solens hjælp. Der bliver stadig anvendt tjære til tjæring af træbåd. Tjærestedets omtrentlige placering er vist på skitse /2/.</p> <p><i>Bemærkning</i> Den naturlige afgrænsning af pladsen er noget større end det som kilde 2 oplyser.</p>				
SAMMENFATNING				
Tjæreplads bekræftet ved: 18. Flyfoto : Ingen 19. Interview : 4c Skellet By, Mou 20. Naturlig afgrænsning : 4a, 4c Skellet By, Mou 21. Rundering 1999 : 4c Skellet By, Mou				